

Aktivitetstall

1.januar – 31.mars 2024

Organdonasjon og transplantasjon

Tallene i denne rapporten baserer seg på det som er henvist av mulige donorer til transplantasjonskoordinatorene på Oslo Universitetssykehus, Rikshospitalet

RHF-ene har fått i oppdrag å gå gjennomgå organiseringen av organdonasjon: – En seier

I løpet av det siste tiåret har Norge gått fra å være blant de beste i verden når det gjelder organtransplantasjoner, til at andre land rykker fra oss. Gapet øker mellom antallet tilgjengelige organer og antallet pasienter som venter på transplantasjon. Samtidig er det vedvarende regionale forskjeller i donorarbeidet i Norge, der enkelte helseforetak leverer dårligere over tid.

Denne utviklingen bekymrer fagfolk ved Oslo universitetssykehus (OUS), som i fjor løftet temaet i en kronikk i [Tidsskriftet](#) og flere [artikler i Dagens Medisin](#), og i møter med helseministeren og helsepolitikere på Stortinget. Også [Johan-Arnt Hegvik, som vært donoransvarlig lege ved St. Olavs hospital i 20 år](#), og [transplantasjonspioner Odd Geiran har etterlyst en bedre nasjonal organisering av donorarbeidet](#).

[Før jul sa helseminister Ingvild Kjerkol \(Ap\) til Dagens Medisin](#) at hun akttet å følge opp innspillet fra fagmiljøene med å gi oppdrag til de regionale helseforetakene (RHF) om å gjennomgå organdonasjonsvirksomheten ved donorsykehusene.

– Vi ønsker tiltak som kan sørge for at alle potensielle donorer blir vurdert for donasjon. Vi vil også gi RHF-ene i oppdrag å vurdere tiltak som skal til for å unngå uberettiget variasjon mellom sykehusene, sa Kjerkol.

– En seier

Og da de regionale helseforetakene (RHF-ene) forrige uke fikk oppdragsdokumentene sine, inneholdt de et oppdrag til Helse Sør-Øst RHF, Helse Nord, Helse Vest og Helse Midt-Norge om at de «skal gjennomgå organiseringen av organdonasjonsvirksomheten ved donorsykehusene slik at det legges til rette for at alle potensielle donorer faktisk blir vurdert for organdonasjon, og vurderer tiltak for å forhindre uberettiget variasjon i antall donorer mellom sykehusene og regionene».

Videre heter det at «Nasjonal behandlingstjeneste for organtransplantasjon gis en koordinerende rolle».

– Vi synes det er en seier at vi har fått dette inn i alle RHF-enes oppdragsdokumenter, sier avdelingsleder Janne Marlene Gripheim ved Avdeling for transplantasjonsmedisin, OUS Rikshospitalet, til Dagens Medisin.

– Selv om det bare er to setninger, dekker det veldig mye av det vi har snakket om som problemer og mulige løsninger, fortsetter hun.

– Becæret

Nasjonal behandlingstjeneste for organtransplantasjon, som pekes ut til å ha en koordinerende rolle, ligger ved Oslo universitetssykehus (OUS).

– Vi er becæret over å få lov til å ha et ekstra ansvar, sier Morten Hagness som er transplantasjonskirurg og seksjonsleder ved Seksjon for transplantasjonskirurgi.

– Vi har tenkt at rollen som koordinator kanskje kan legges til donasjonsmiljøet på OUS Ullevål, sier Morten Heier Skauby, leder i NOROD og overlege ved Seksjon for transplantasjonskirurgi.

Han påpeker at Ullevål sykehus har det absolutt største volumet av donasjoner i Norge.

– Fagmiljøet der har også nær tilknytning til transplantasjonsmiljøet her på Rikshospitalet, og vi samarbeider hele tiden, så det er mange fordeler ved å legge koordinator-rollen der, sier Skauby. Hagness bemerker at de har hatt den øverste ledelsen med seg, når de har løftet utfordringene og foreslått løsninger.

– Vi har tidligere [skissert en mulig løsning basert på finsk modell](#). Men vi setter nå i gang en prosess hvor alle blir hørt, så man kan enes om gode løsninger med god regional forankring for dette.

– Sammen skal vi finne de gode tiltakene

Gripheim sier de i tillegg til prosessen på OUS, ser frem til å samarbeide med RHF-ene og de lokale fagmiljøene innen donasjon på donorsykehusene.

– Sammen skal vi kan finne de gode tiltakene for å øke donorraten og jevne ut regionale forskjeller.

De tre har tro på at dette arbeidet kan løfte donorvirksomheten.

– Selv om det allerede er mange som jobber bra med organdonasjon, tror vi det er et stort potensial for å heve kvaliteten og få flere donorer, sier Skauby.

Helse Sør-Øst: – Viktig

Administrerende direktør Terje Rootwelt og fagdirektør Ulrich Spreng i Helse Sør-Øst RHF er enige med fagmiljøet i at det er et potensial for bedring på dette området.

– Vi er også veldig fornøyde med at det har kommet inn i oppdragsdokumentet til alle RHF-ene. Vi vil videreformidle en spissing av dette til Oslo universitetssykehus som har den nasjonale behandlingstjenesten. Det er åpenbart et viktig område som alle er enige om at skal følges opp, sier Rootwelt.

– Når vi skal videreformidle oppdragsdokumentene til sykehusene, vil vi ha dette med, legger han til.

Fagdirektør Spreng påpeker at det både blir til OUS og til donorsykehusene i Helse Sør-Øst.

– Donorsykehusene må vedlikeholde kompetansen rundt organdonasjon. Det er veldig viktig at man vurderer hver pasient som oppfyller visse kriterier, for organdonasjon. Ofte er det pasienter som behandles på en intensivavdeling. Da må det være en rutine for at en pasient vurderes for organdonasjon når man ser at man ikke kan redde livet til pasienten, sier fagdirektøren.

RHF-ene har fått i oppdrag å gå gjennomgå organiseringen av organdonasjon: – En seier

Dette blir godt mottatt av fagfolk ved OUS som har etterlyst bedre nasjonal organisering. – Vi tror det er et stort potensial for å heve kvaliteten og få flere donorer, sier overlege Morten Skauby.

HSØ-direktør Terje Rootwelt og fagdirektør i HSØ Ulrich Spreng

Tallene i denne rapporten baserer seg på det som er henvist av mulige donorer til transplantasjonskoordinatorene på OUS, Rikshospitalet i perioden 1.januar til 31.mars 2024

Meldte mulige- og realiserte donorer

Pr 31.mars 2024 har det vært meldt 97 mulige donorer. Av disse er 21 realisert (DBD 18 og cDCD 3).

Dette tilsvarer PMP 3,80. (~15,15/år).
- PMP DBD 3,25 og PMP cDCD 0,54

Befolkning 5 533 582.

Tilsvarende tall for 2023 var 99 mulige og 27 realiserte donorer. PMP 19,7 / år.

Positive til organdonasjon

70 % av 56 spurte pårørende har på avdødes eller egne vegne sagt ja til donasjon pr. 31.mars 2024.

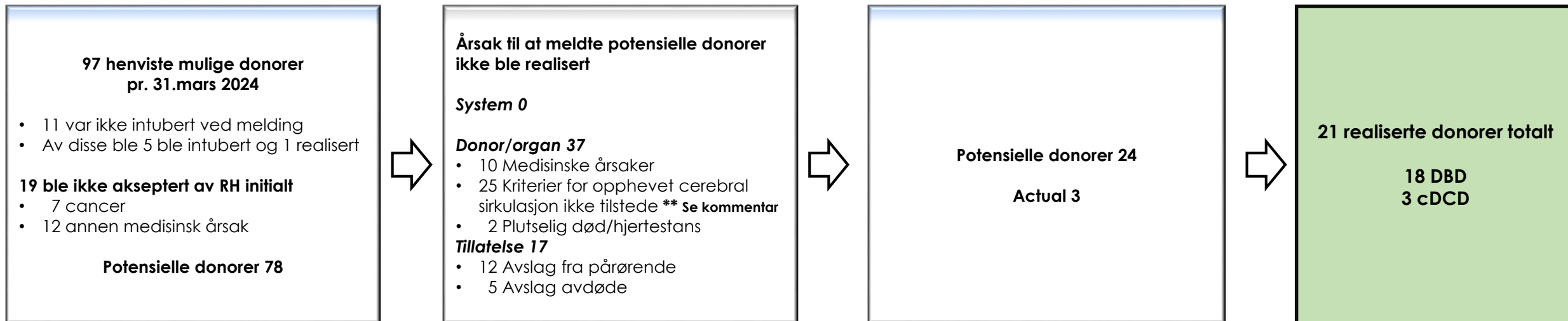
I tillegg til de 21 realiserte donasjonene har pårørende i 18 tilfeller vært positive til donasjon, men donasjon lot seg ikke gjennomføre av medisinske årsaker (ikke oppfylt kriterier for opphørt hjernesirkulasjon, medisinske årsaker, organstatus, hjertestans mm) .

Transplanterte organer

Det er transplantert 85 organer til 78 pasienter ved utgangen av mars 2024.

I 2023 til samme tid var tallene 106 organer til 98 pasienter.

Hva skjer på veien fra 97 henvisninger til 21 realiserte donorer ?

**Kommentar:

Potensialet for cDCD

I 25 tilfeller var Kriterier for opphevet cerebral sirkulasjon ikke tilstede.

10 ble vurdert som potensielle cDCD kandidater
17 tilfeller var pårørende positive til donasjon,
2 nei og 1 ikke spurt.

3 cDCD ble realisert og 1 actual *.

2 sannsynligvis ikke stans innen 90`
1 plutselig død

*Actual donor def

Peroperative funn - Cancer, organstatus mm

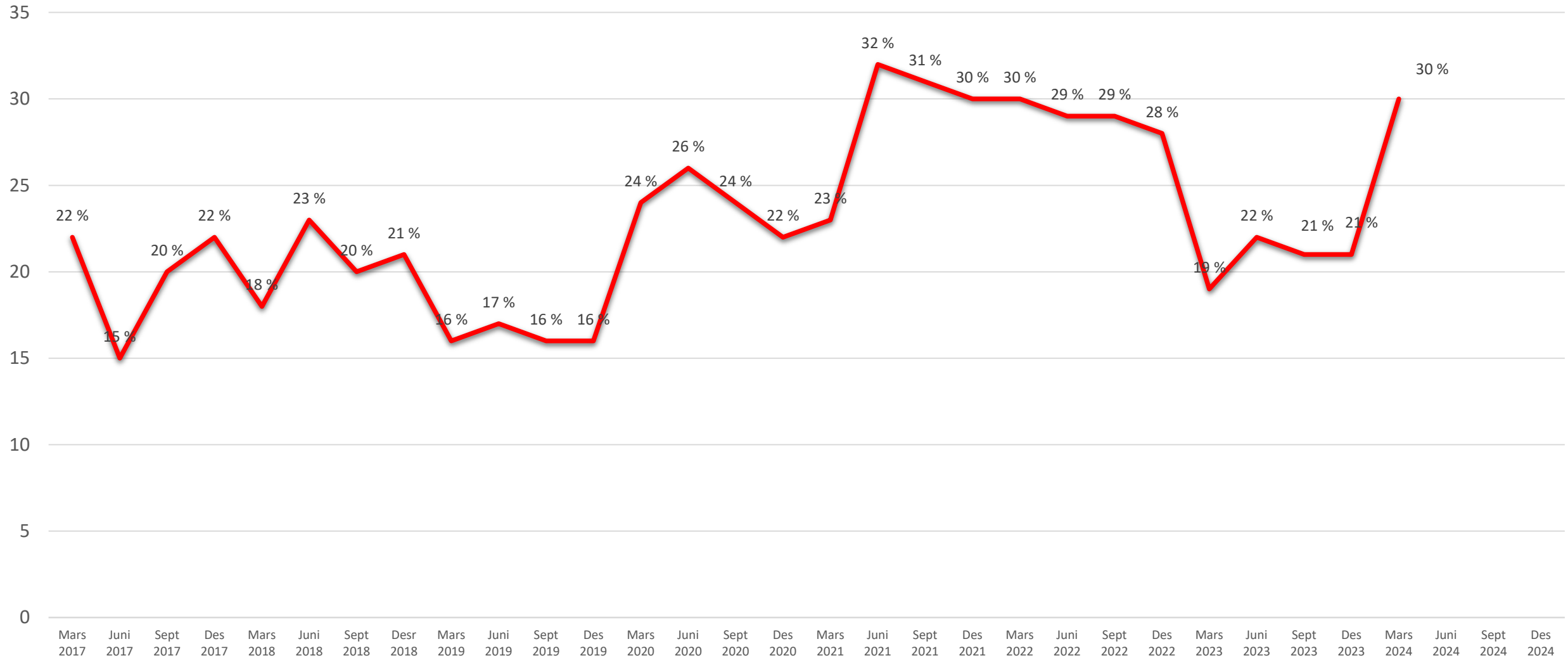
Meldte mulige- og realiserte donorer pr 31.mars 2024

• Realisert donasjon DBD	18	Donorer totalt
• Realisert donasjon cDCD	3	21
• Pårørende gitt samtykke, men donasjon avbrutt pga peroperative funn (cancer, organstatus mm)		3
• Pårørende positive, men donasjon lot seg ikke gjennomføre av medisinske årsaker (Kriterier for opphørt hjernesirkulasjon ikke oppfylt, med.årsaker, organstatus, hjertestans, annet		15
• Pårørende gitt samtykke til donasjon på egen- eller avdødes vegne		39

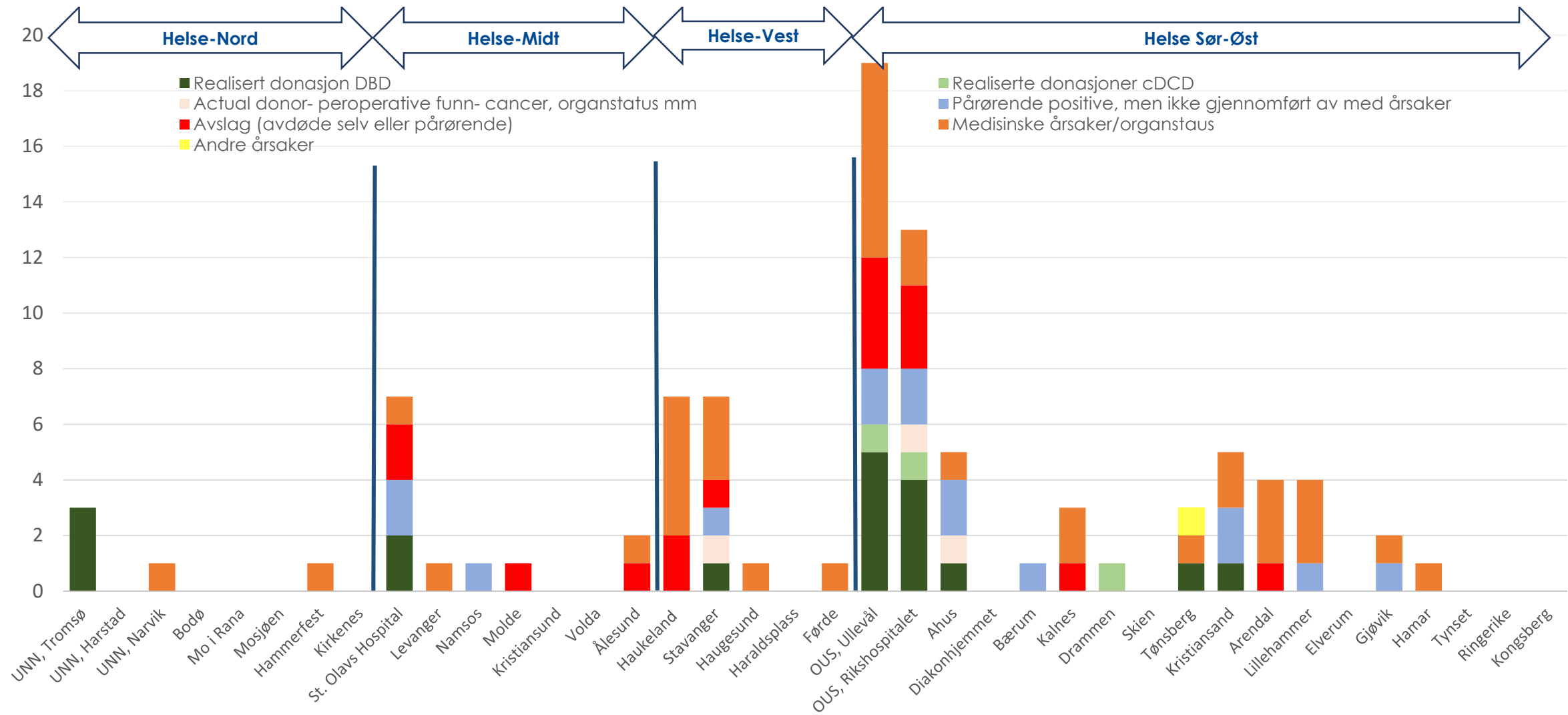
Donasjon ikke realisert - årsaker

• Avslag (fra avdøde selv eller pårørende)	17
• Medisinske årsaker, organstatus	40
• Andre årsaker	1
Totalt antall meldte	97

Meldte mulige- og realiserte donorer pr 31.mars 2024

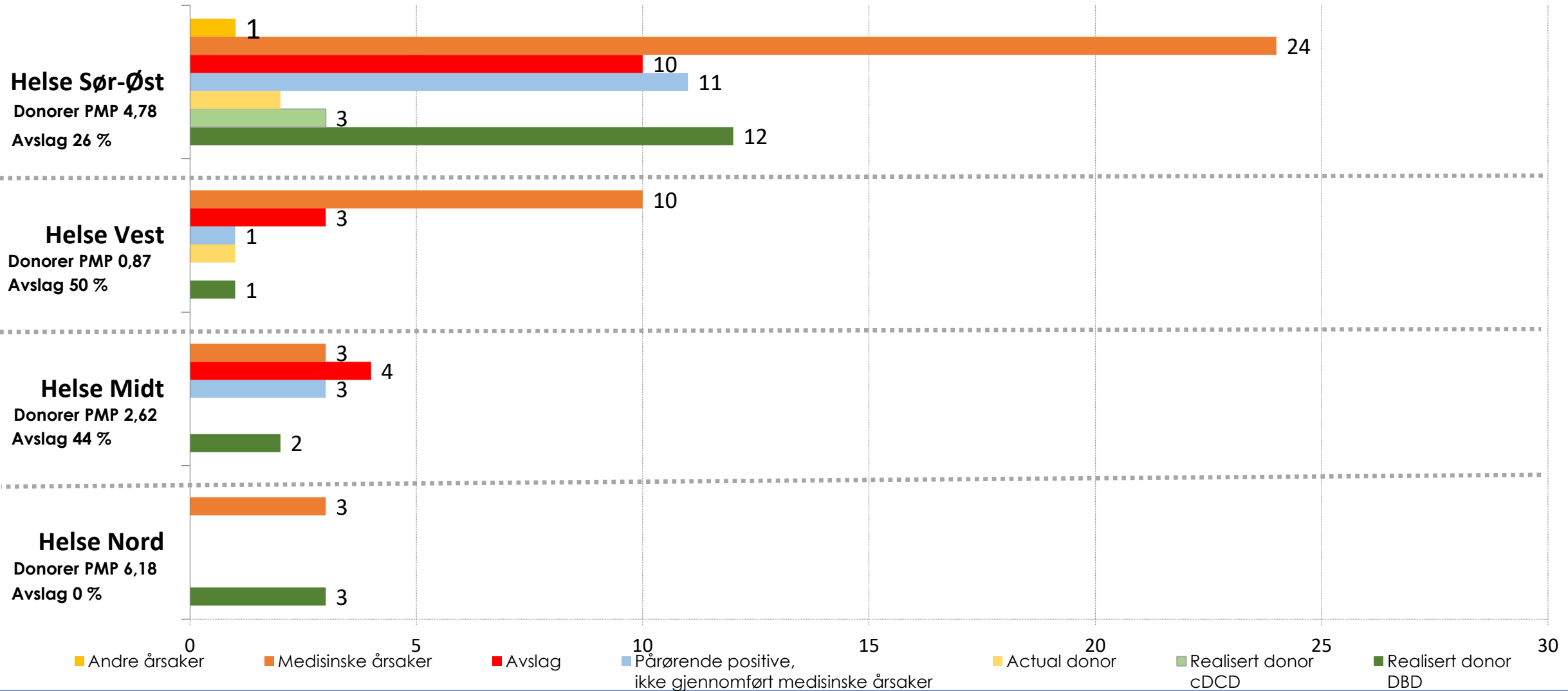

Meldte mulige- og realiserte donorer 1.januar – 31.mars 2024

Aktivitet pr. helseregion 1.januar – 31.mars 2024

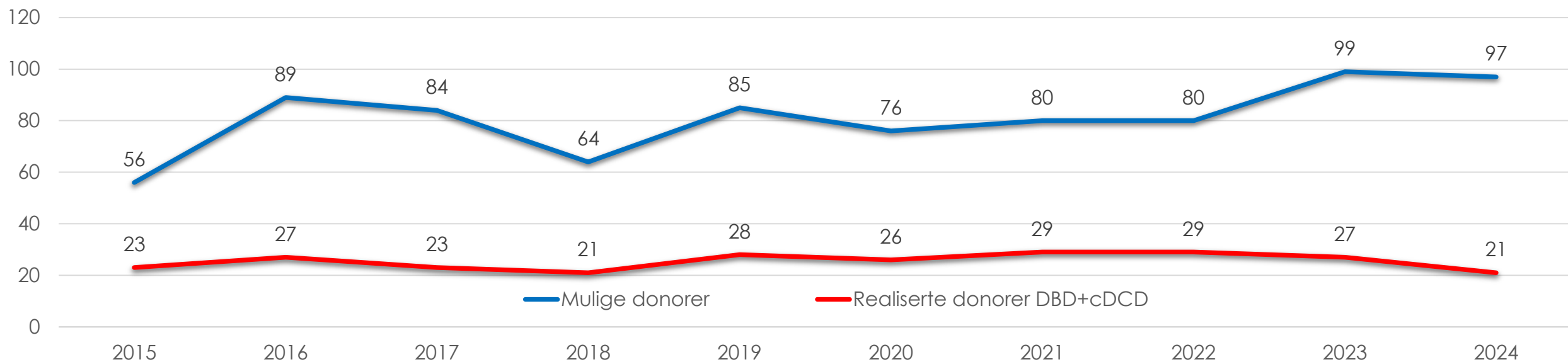
Donorer PMP i Norge 1.kvartal 3,80 (~15,2 PMP / år)

Organdonasjon 1.januar – 31.mars 2024

til sammenligning tall fra 2015 - 2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Meldte mulige donorer	56	89	84	64	85	76	80	80	99	97	
Realiserte donasjoner DBD	23	27	23	21	28	26	29	29	24	18	Realiserte donorer DBD + cDCD 21
Realiserte donasjoner cDCD	0	0	1	0	0	0	0	0	3	3	
Multiorgangiver			21 91 %	16 76 %	26 93 %	19 73 %	23 79 %	27 93 %	22 81 %	18 86 %	

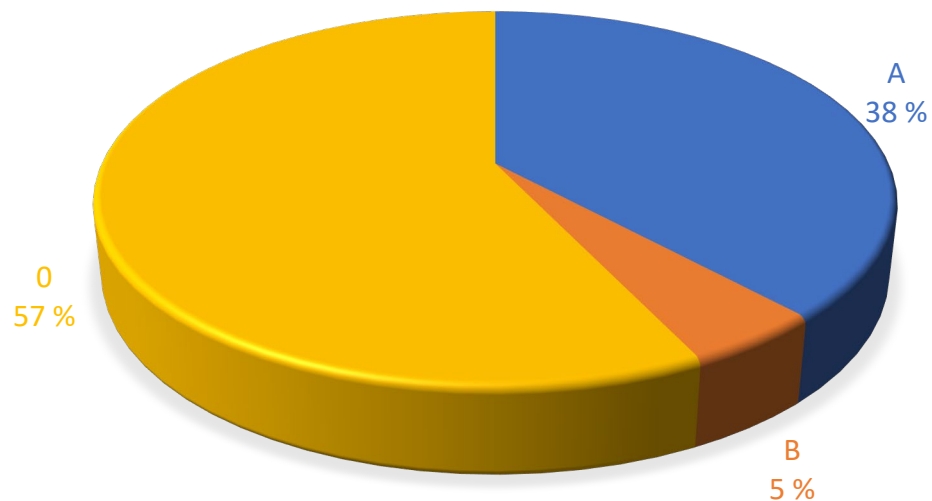
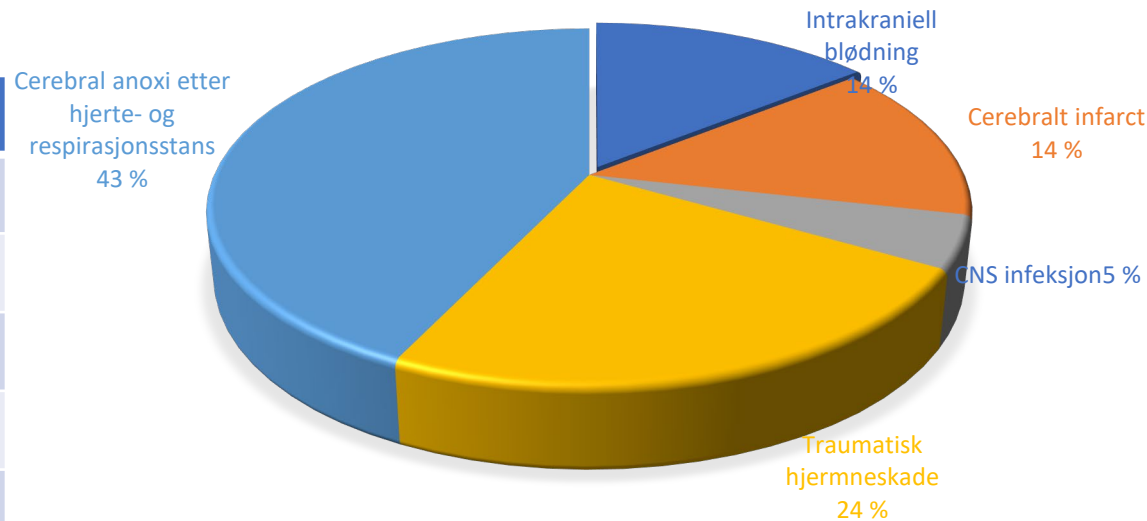
Realiserte donorer 1.januar – 31.mars 2024

Dødsårsaker

	2023	2024
Intrakraniell blødning	13	3
Cerebralt infarct - trombose	1	3
Hjernetumor		0
Traumatisk hjerneskade	2	5
Cerebral anoxi etter hjerte- og respirasjonsstans	9	9
CNS infeksjon	1	1
Andre dødsårsaker	1	0

Blodtype

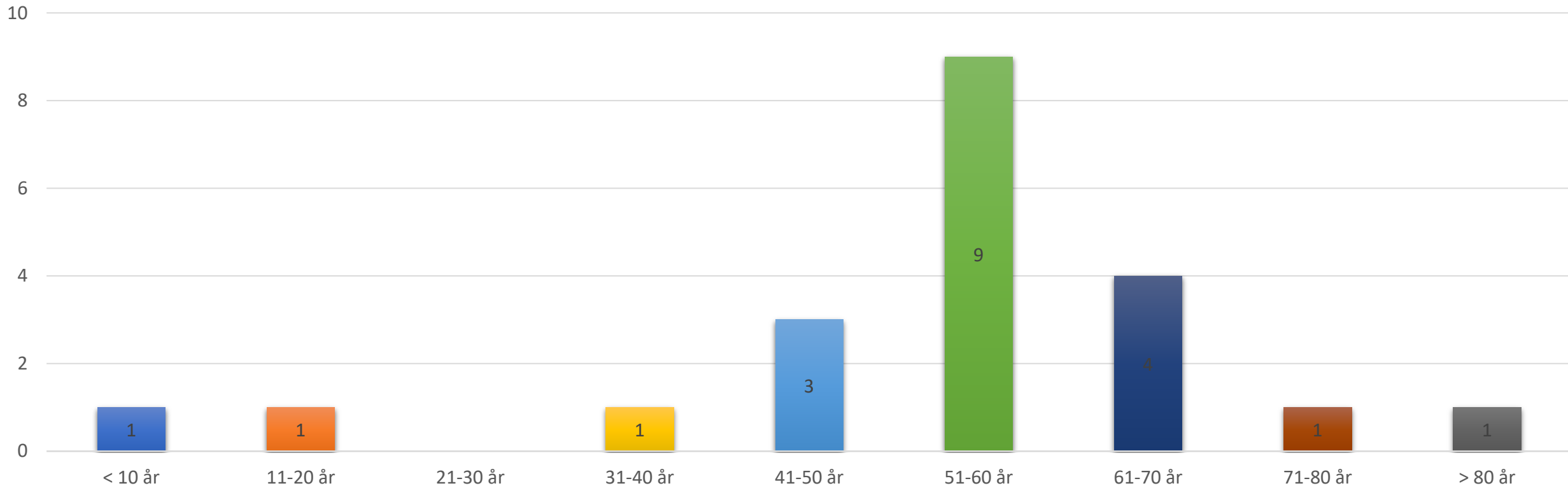
	Blodgruppe 0	Blodgruppe A	Blodgruppe B	Blodgruppe AB
2024	12	8	1	0
2023	9	14	3	1

Realiserte donorer - gjennomsnitt- og median alder 1.januar – 31.mars 2024

til sammenligning tall fra 2023

	2023	2024
Yngste donor	8	3
Eldste donor	87	81
	Gjennomsnittsalder 53 år Median alder 56 år	Gjennomsnittsalder 52 år Median alder 54 år

Transplantasjoner 1.januar – 31.mars 2024

til sammenligning tall fra 2015 - 2023

	2015 1.kv	2016 1.kv	2017 1.kv	2018 1.kv	2019 1.kv	2020 1.kv	2021 1.kv	2022 1.kv	2023 1.kv	2024 1. kv
Hjerte	13	6	6	5	9	12	6	13	10	7
Hjerte-Lunge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dobbel lunge	10	7	12	7	8	7	7	9	7	4
Singel lunge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hjerte-Nyre	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Lever DD	20	24	21	20	25	20	28	22	27	12
Lever LD	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Lever-Nyre	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
Nyre DD	41	43	35	32	49	43	41	51	42	37
Nyre LD	17	18	21	21	24	16	19	9	9	14
Nyre-Pancr.	2	2	3	2	0	0	1	0	1	3
Pancreas	6	1	5	2	4	0	0	0	1	1
Øy-celler	2	2	3	1	1	1	0	0	0	0
Hjertes totalt	13	6	6	5	9	12	6	13	10	8
Nyrer totalt	60	64	59	56	74	59	61	61	52	54
Lever totalt	20	25	21	21	26	20	28	23	28	13
Lunger totalt	10	7	12	7	8	7	7	9	7	4
Pancreas tot.	8	3	8	4	4	0	1	0	2	3

Antall pasienter på venteliste pr 31.mars 2024

til sammenligning tall fra 2015 - 2023

På de ulike ventelistene vil det til enhver tid være pasienter som er midlertidig utmeldt av medisinske årsaker mm. Tallene i parentes representerer de midlertidig utmeldte.

	2015 1.kv	2016 1.kv	2017 1.kv	2018 1.kv	2019 1.kv	2020 1.kv	2021 1.kv	2022 1.kv	2023 1.kv	2024 1. kv	Ved utgangen av 2023
Hjerte	15	20	17	16	7	8	6	11	10 (2)	8 (2)	11 (2)
Hjerte-Lunge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dobbel lunge	41	60	40	42	36	35	34	32	30 (3)	14 (3)	15 (2)
Singel lunge	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Lever	23	17	24	23	29	28	25	43	43 (2)	40 (5)	38 (6)
Nyre	289	293	348	337	366	380	424	331	337 (179)	355 (156)	323 (173)
Nyre -Pancreas	22	13	8	4	4	7	4	5	0 (3)	4 (1)	6 (1)
Pancreas	15	13	14	14	9	13	8	4	6 (1)	3 (2)	4 (2)
Øy-celler	9	9	7	8	3	3	0	0	1 (0)	1 (0)	1
Nyrer totalt	311	306	356	341	370	387	428	336	337 (182)	360 (151)	329 (174)

Ekspert av organer 1.januar - 31.mars 2024

Til senter	Hjerte	Hjerte-lunge	Dobbel lunge	Singel lunge	Lever	Pancreas	Øy-celler	Nyrer	Obligasjon	Tilbakebetaling	Fri	Årsak til eksport
Helsinki					1			1	1			1 lever logistikk
Stockholm ¹								1		1		
Göteborg					1							1 lever SW
Malmö												
Lund												
Rudbeck												
Köbenhavn					1			1	1			1 lever SW
Århus												
Odense								1	1			
Estland												
NHS - UK transpl.												
Swisstransplant												
Totalt antall					3			4	3	1		

¹ Huddinge / Uppsala

Import av organer 1.januar - 31.mars 2024

Fra senter	Hjerte	Hjerte-lunge	Dobbel lunge	Singel lunge	Lever	Pancreas	Øy-celler	Nyrer	Obligasjon	Tilbakebetaling	Fri	Årsak til import
Helsinki								2	2			
Stockholm ¹								1	1			
Göteborg					1							1 lever tilbakebetaling
Malmö	1											1 hjerte rota
Lund	1							1			1	1 hjerte rota
Rudbeck												
Köbenhavn								2		2		
Århus					1							1 lever tilbakebetaling
Odense												
Estland			1					2			2	1 DL rota
Totalt antall	2		1		2			8	3	2	3	

¹ Huddinge / Uppsala

Scandiatransplant

Organdonasjon – aktivitet innen Scandiatransplant 1.januar – 31.mars 2024

	Danmark	Aarhus	Odense	København	Sverige	Skåne	Göteborg	Uppsala	Stockholm	Norge	Finland	Island	Estland	Scandiatransplant
DBD	18	8	7	3	35	6	13	4	12	18	28	2	5	106
cDCD	7	2	3	2	12	0	3	3	6	3	8			30
Donorer totalt	25				47					21	36	2	5	136
PMP/år	4,12				4,45					3,80	6,43	5,04	3,66	4,61

